

CREDINȚA NOASTRĂ ORTODOXĂ

Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

CREDINȚA NOASTRĂ ORTODOXĂ

Texte alese de
Î. P. S. Pimen
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților
Suceava, 2006

Coperta I - Icoana Maicii Domnului *Povățuitoarea*

Duminica Ortodoxiei¹

Duminica Ortodoxiei este sărbătoarea biruinței credinței creștine ortodoxe, biruința spiritualității și a sfințeniei, biruința Sfintei Cruci și a sfințelor icoane, biruința adevărului creștin dumnezeiesc și al dreptății dumnezeiești.

Și este cum nu se poate mai bine venită sărbătorirea dreptei credințe biruitoare într-o vreme ca a noastră când, alături de o mișcare de trezire la viață creștină și de înviore a credinței strămoșești, se vede la mulți dintre creștini o dormitare a vieții departe de Hristos, Domnul vieții și de viață dătător. Se vede la unii o rătăcire de la *Calea vieții* și de la *Izvorul credinței creștine*, iar la cei mai mulți se vede o înstrăinare de la cele spirituale și o preocupare numai de cele materiale, o uitare de cele sufletești și o purtare de grijă deosebită de cele trupești, o îndoială, o neîncredere, o uscăciune sufletească până la secetă.

În viața societății și a popoarelor se vede o răsturnare a primatului spiritual și o înscăunare a primatului economic, cu convulsii și schimbări radicale, agresive ale vieții, cu goluri greu de umplut și cu lipsuri anevoie de împlinit, cu dezorientare și nesiguranță mare.

Sărbătoarea Duminicii Ortodoxiei este deci ca un sunet de trâmbiță a credinței triumfătoare și este, în același timp, o chemare de bucium la dreapta credință a părinților noștri, a părinților părinților noștri, a credinței care a susținut și a mângâiat neamul nostru de-a lungul veacurilor de luptă și de suferință prin care a trecut; a credinței ortodoxe, care s-a infiltrat și s-a înrădăcinat în adâncul ființei noastre, încât *român* și *ortodox* este una, încât nu se poate închipui poporul român decât ortodox, încât credința ortodoxă și naționalitatea română sunt atât de firese și de organice

¹ Cuvânt de deschidere rostit de către episcopul Nifon Criveanu al Hușilor în sala Teatrului comunal din Huși, 17 martie 1935, la sărbătoarea Duminicii Ortodoxiei. Textul a fost extras din volumul *Pe drumul datoriei*. Cuvântări de episcopul Nifon Criveanu al Hușilor, Huși, Tipografia și librăria „Universala”, George Cerchez, 1935.

legate, că a lovi într-una înseamnă a lovi în cealaltă, iar a lăsa în suferință una înseamnă a face să sufere cealaltă; a credinței care a fost sufletul organismului poporului român, care a păzit curat sufletul românesc național, care a lucrat cu putere mare la formarea, la păstrarea caracterului național, a unității naționale a poporului român și la făurirea sufletului nobil și mărinimos al Românilor; a credinței care l-a făcut să trăiască demn și cinstit, cu o viață îmbunătățită și împodobită de atâtea virtuți creștinești și cetățenești.

Mai mult, într-o vreme ca a noastră, când o năvală de literatură obscenă și o puzderie de scris imoral se răsfață în atâtea reviste și gazete, în atâtea cărți literare expuse în vitrină și chioșcuri ca o sfidare și o ispitire a tineretului nostru, avem datoria morală de a scrie și a da tinerilor noștri o literatură sănătoasă și ziditoare de suflet, o directivă de urmat.

Sărbătorind Duminica Ortodoxiei, nu este înțelept să ne mulțumim numai cu o arătare a înțeleșului său adânc și a mării sale însemnătăți în trecut, ci se cade, mai ales, să o înțelegem ca pe o îndrumare și ca pe o orientare pentru viața noastră creștinească de azi, precum și ca pe un prilej binevenit de hotărâri pentru ziua de mâine.

Ortodoxia la noi, Români, este și înseamnă întreg trecutul de viață religioasă, morală și națională a poporului român, tezaurul spiritual și moral al neamului, este dreapta credință păstrată cu sfințenie în dogmele sfinte și în Sfânta Tradiție a Bisericii noastre. Este legea creștină, duhul apostolic, idealul de evlavie și de omenie, este har și pace, iubire și milă, rugă smerită și cucernicie, credință și faptă, smerenie și frică de Dumnezeu. Este tot trecutul nostru de luptă, de suferință, de răbdare, de nădejde, de evlavie și de dărnicie ctitoricească. Este șirul neîntrerupt al pravoslavnicilor creștini, părinți și strămoși, care din neam în neam au păstrat curată credința în care au fost crescuți și îndrumați de mame evlavioase și sfinte. Este cultul strălucit de frumos, cântarea duiosă de strană, slovă și duh religios, pomenirea morților noștri scumpi, sunt sfintele denii, școlile în tinda bisericii și bucoavnele bisericesti, sunt tradițiile străvechi și datinile religioase.

Ortodoxia, pentru poporul român și, mai ales, pentru săteanul român, este biserica din deal, albă și curată, în care atâtea suflete credincioase au intrat și s-au rugat, s-au smerit, s-au ușurat de păcate, s-au luminat și au plecat mai departe la casele lor. Este clopotnița de la poarta bisericii, de unde pornește în zare glas duios de clopot, vestitor de bucurii și de dureri, de biruință și de înfrângeri, de năvală a dușmanilor și de alungare a lor. Sunt schiturile și mănăstirile ce împodobesc pământul și sufletul românesc, cetăți de evlavie și cuvioșie, făuritoarele vieții duhovnicești a poporului nostru. Sunt chipurile de sfinți, blânde și iertătoare, adesea înnegrite de fumul cădelnițelor de argint. Sunt luminile de ceară curată aprinse în sfeșnice de lemn, înflorate de mâini ce știu să lucreze și să se închine.

Ortodoxia este candela ce arde în biserici sau prin casele creștinilor, în fața sfintelor icoane aprinse zi și noapte de inimi pioase. E mirosul de tămâie care îmbălsămează cuprinsul sfintelor locașuri și alungă duhurile necurate din casele oamenilor. E ceaslovul îngălbenit și ros de vremuri, cu filele picate de ceară, pe care au citit ochii rugători, în lacrimi adesea, și din care au deslușit înțeles adânc pentru viață. E piatra pe care atâția genunchi s-au smerit și s-au plecat, îngreuiți de povara atâtor păcate. Sunt troițele de la răscruci și de la izvoare, sunt crucile de lemn și cimitirele unde odihnesc părinți și copii, frați și surori, bunici și strămoși.

Acesta fiind înțelesul Ortodoxiei, se cuvine, în această Duminică a Ortodoxiei, a biruinței drepte credințe, să ne cercetăm inimile și să ne verificăm credințele noastre la lumina puternică a trecutului nostru ortodox.

S-o îndreptăm când este abătută, s-o sporim când este puțină, s-o împuternicim când este slabă. Mai mult, să purtăm grijă și de credința semenilor noștri, ca astfel poporul român să fie azi și mâine un popor tare în credința lui, precum a fost ieri și odinioară.

Numai astfel vom putea cânta cu Biserica noastră: „Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu”.

Icoana ortodoxă

Că icoanele Bisericii noastre Ortodoxe sunt adevărate icoane, înțelegem și din următoarele:

În localitatea Lourdes – Franța, în anul 1860, Maica Domnului se arată tinerei Bernadette. După acest eveniment, tânăra a îmbrățișat viața monahală. Lume multă venea să o vadă și o întreba: „Cu cine seamăna Maica Domnului, pe care o văzuse, cum arăta?”. Persoane evlavioase îi trimiteau tot felul de statuete de la Saint Suplice, pe care ea le puneă într-un dulap, spre uimirea stareței: „Fiica mea, cum poți s-o pui pe Sfânta Fecioară în dulap?!”. Tânăra i-a răspuns: „Pentru că nu e ea, maică”. Stareța i-a scris episcopului, care i-a adus albume cu principalele imagini ale Preacuratei, cele de la Vatican. I-a arătat picturi de Rafael, Murillo etc., dar Bernadette dădea mereu din cap că „nu”. Răsfoind albumele la întâmplare, au dat peste icoana Fecioarei de la Cambrai. Bernadette s-a ridicat în picioare: „Ea este, Preasfințite!”. Icoana era pictată ca orice icoană ortodoxă, în tradiția bizantină².

„La câțiva ani doar după ce fusese văzută la Lourdes, de către Bernadette, continuă autorul, Sfânta Fecioară s-a arătat unui grup de patru copii la Pontmain, în Mayenne, Franța, în 17 martie 1871.

Ori, lucru și mai ciudat, la Pontmain, Sfânta Fecioară se arată ca o icoană, iar înrudirea sa cu icoanele... zis răsăritene în general (adică ortodoxe n. n.) a fost remarcată în mai multe rânduri. Iar această asemănare este cu atât mai uimitoare, cu cât copiii par a nu fi avut nici un fel de influențe de acest fel. Eugen (unul dintre cei patru copii cărora li s-a arătat Maica Domnului) spunea că nu văzuse niciodată icoane ortodoxe în copilăria sa, că nu era decât un biet țărănel, care nu avea habar nici măcar de existența vreunei țări ortodoxe”. Abia după eveniment a făcut analogia (cu o icoană ortodoxă).

Într-adevăr, starețul Barré, superiorul marelui Seminar din

² Daniel Rousseau, *Icoana Feței Tale*, pp. 133-134, traducere din limba franceză de Măriuca Alexandrescu, Editura Sophia, București, 2004.

Laval (1887), a avut ideea să le arate copiilor icoana Sfintei Fecioare din Genazzano, icoană răsăriteană (ortodoxă n. n.) din sec. al XV-lea care, potrivit tradiției locale, a coborât în chip minunat din cer la 25 aprilie 1467 și a rămas suspendată, fără nici un suport, pe peretele bisericii.

Atunci când unul dintre cei patru copii, Eugen, devine preot, îi spune starețului Barré următoarele: „Doresc să vă spun cât am fost de impresionat de imaginea (icoana) pe care mi-ați arătat-o. Nu-mi amintesc să mai fi văzut vreo fizionomie care să-mi evoce atât de bine amintirea de la 17 ianuarie 1871. În chipul acesta rotund, în blândețea și duioșia privirii se află ceea ce trebuie și nu a fost încă aflat pentru a o înfățișa pe Maica Domnului de la Pontmain”.

„Ceea ce nu era decât o presupunere, mărturisește starețul Barré, a devenit pentru mine o certitudine, și iată de ce: părintele Eugen, unul din cei patru, care au avut fericirea de a contempla, la Pontmain, în ziua de 17 ianuarie 1871 frumusețea dumnezeiască a Născătoarei de Dumnezeu, mi-a scris acum câteva zile pentru a-mi mulțumi pentru că i-am trimis o notiță cu privire la Maica Domnului „Povățuitoarea” și o fotografie a acestei icoane.

Este de crezut că Sfânta Fecioară nu s-a arătat la Pontmain sub o înfățișare de împrumut, ci chiar cu trăsăturile sale adevărate... ”.

O taină dezvăluită celor cu suflet de copil

În cea de-a șaptea conferință prezentată în Biserica „Sfântul Nicolae” din Moscova, în 1974, pr. Dimitri Dudko relatează cum o fetiță care nu fusese crescută în duhul credinței a recunoscut spontan în icoanele din casa unei rude chipul Mântuitorului și al Maicii Sale, de care nu auzise vorbindu-se niciodată.

Intrând în fugă în camera mea și văzând icoanele, copilul a început să pună întrebări... privea liniștită chipurile lui Iisus și al Maicii Sale, pe care le vedea pentru prima oară în viață. Cu greu am încercat să-i explic fetiței, mica mea verișoară... ceea ce vedea pe perete. Dificultatea pe care o întâmpinam s-a dovedit a fi o părere. „Știi, mi-a spus ea, știam că există și, înainte să adorm, vorbesc întotdeauna cu El. Știu că este pretutindeni și vede când fac prostii. Doar că uneori mi-era teamă. Cum să-I vorbesc?... Iar acum cred că-L pot săruta... Este mai bun decât toți și mă iubește. Dă-mi-L, te rog, vreau să-L văd mereu”. Conversația ne-a fost întreruptă de venirea mamei sale, mătușa mea. „Mamă, a strigat fetița, vino iute încoace! Sărută-L! Și pe tine te iubește. În sfârșit, Îi văd chipul, Îl cunoșteam de mult!”³.

În inima acestei micuțe, Dumnezeu Se făcuse deja auzit, înainte ca cineva să i-L dezvăluie. Deja ea I se ruga, Îl iubea, dorea să-L vadă. Iar ceea ce este cel mai emoționant este faptul că fetița a recunoscut în icoană chipul Mântuitorului. Nu numai că I-a recunoscut chipul, dar Îl și cunoștea de demult, ca și cum ar fi fost întipărit în adâncul său. El i se revela în mod obiectiv: „În sfârșit Îi văd chipul, Îl cunoșteam de mult”. Aici se verifică spusele Mântuitorului: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriteți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu” (Marcu 10, 14).

Dar mama fetiței, fiind profesoară și nevoită să facă

³ Dimitri Dudko, *L'Espérance qui est en nous*, Seuil, Paris, 1976, *A șaptea convorbire*, p. 145.

propagandă antireligioasă, era de altă părere. Icoanele au fost confiscate și, în ciuda plânsurilor copilei și rugămintelor sale – „Vreau să-L văd, trebuie să-I vorbesc, dă-mi-L înapoi, mamă” – au rămas încuiate, de teamă ca nu cumva, acasă, să-L descopere și alții pe Dumnezeu interzis. Toate acestea dau de gândit, căci „Adevărat zic vouă: cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra în ea” (Marcu 10, 15). Mama acestui copil (deși creștină în ascuns) nu seamănă ea oare ciudat de bine cu ucenicii care-i certau pe prunci ca să-i împiedice să-L vadă pe Hristos și să se apropie de El? Ce răspundere, să refuzi Chipul oferit în icoană!...

Astăzi, ca și ieri, *icoanele s-au impus prin martiriu. În timpurile noastre, icoanele au început să vorbească în felul lor. În multe cazuri, mulțumită icoanelor, mulți oameni (de pildă, restauratori de icoane) au ajuns la credință. Chiar eu cunosc mulți*⁴, ne mai spune pr. Dudko.

Faptul că icoana exercită o putere a harului și o manifestare a credinței în inimile credincioșilor este deci indiscutabil. De altfel, până și Institutul de Etnografie al Academiei de Științe a U. R. S. S. recunoștea acest lucru într-o perioadă nu prea îndepărtată, în care persecuția credincioșilor era în toi:

Practica religioasă cea mai răspândită este cinstirea icoanelor. Icoanele sunt păstrate, chiar dacă nu li se dă nici o importanță religioasă (pretindea acest articol). Se găsesc în casele necredincioșilor ca amintire de la defuncți sau din motive decorative. Dar ar fi primejdios să considerăm icoana drept un vestigiu inofensiv: prezența sa în casele ateilor este exploatată de propaganda religioasă, iar în casele credincioșilor este pretext pentru instruirea religioasă a copiilor.

În mijlocul ateismului militant și a celui mai întunecat absolutism, icoana dă mărturie despre izvorul luminii și al adevărului și *ar fi primejdios să considerăm icoana drept un vestigiu inofensiv...*

Nu este oare incitant să vezi în Piața Roșie, în fața

⁴ *Ibidem, A opta convorbire, p. 156.*

mausoleului lui Lenin, o replică a icoanei Maicii Domnului din Kazan, la care vin credincioșii să se roage și să-și aducă ofrandele? Acolo se va înălța noua catedrală, unde își va găsi locul adevărata icoană a Maicii Domnului din Kazan, aflată pentru moment la Fatima!

Minunea din Siria

În decembrie 2004, un musulman din Arabia Saudită s-a prezentat în fața mai multor agenții de presă pentru a relata un fapt incredibil pe care l-a trăit și care i-a schimbat viața (povestirea a apărut la TV, pe internet, la radio și a circulat în ziare, reviste și fluturași peste tot în Arabia Saudită, Siria, Palestina și, evident, în țările vecine).

Cu câțiva ani în urmă, acest bărbat s-a căsătorit cu o femeie musulmană foarte bogată, dar sterilă. Anii treceau și, în ciuda tuturor eforturilor și cheltuielilor remarcabile cu doctorii, tot nu puteau avea copii. Părinții bărbatului i-au sugerat să-și ia o altă nevastă, păstrând-o și pe prima (întrucât legile locale permit patru căsătorii în același timp).

Obosit, supărat și deprimat, bărbatul nu a acceptat sfatul părinților și a ales să plece în vacanță cu soția lui în Siria. Acolo au închiriat o limuzină cu șofer, care le servea și ca ghid pentru toate excursiile lor făcute în acea țară. Vacanța se derula în condiții bune, însă șoferul a observat că cei doi din Arabia Saudită, erau plini de amărăciune, durere și supărare. Fiind de acum familiarizat cu acest cuplu, șoferul i-a întrebat cu precauție de ce par a fi atât de nefericiți, dacă nu cumva pentru neîndemânarea lui de a conduce.

Cei doi soți i-au mărturisit șoferului că motivul nefericirii lor este incapacitatea de a avea copii. Șoferul, la rândul său musulman, le-a spus că în Siria creștinii, și anume creștinii ortodocși, au o mănăstire numită Panaghia Saidnaya (în arabă „Doamna Noastră”) și că mulți oameni care nu pot avea copii se refugiază în fața icoanei făcătoare de minuni. Oamenii merg la mănăstire să se închine în fața icoanei miraculoase. Și atunci „Maria” creștinilor dăruiește, în funcție de credință, ceea ce își doresc.

Emoționați, cei doi au cerut șoferului să-i ducă la Mănăstirea Saidnaya, a „Doamnei creștinilor” și au spus că, dacă vor avea copii, îi vor da șoferului suma de 20.000 USD, iar mănăstirii îi vor face o donație de 80.000 USD. Astfel au plecat spre mănăstire și au

făcut ceea ce li se spusese. Mai târziu s-au întors în țara lor și, la scurt timp, femeia a aflat că este însărcinată. După câteva luni a născut un băiat încântător. A fost cu adevărat o minune a Maicii Domnului Theothokos.

Imediat ce femeia a născut, bărbatul a vrut să se întoarcă în Siria, să-și respecte promisiunea făcută. La sosire l-a sunat pe același șofer și i-a cerut să-l aștepte la aeroportul din Damasc. Șoferul însă era viclean și ticălos și i-a convins pe doi dintre prietenii săi să meargă împreună cu el la aeroport pentru a-l aștepta pe bogătaș, să-i ia toți banii și să-l omoare. Astfel l-au luat de la aeroport și bărbatul din Arabia Saudită, în timp ce mergeau, fără să realizeze că aceștia au plănuit să-l omoare, le-a spus prietenilor șoferului că le va da și lor câte 10.000 USD fiecare.

Gândindu-se la un câștig mai mare, au deviat de la drumul spre mănăstire și s-au dus într-un loc deșert, unde l-au omorât, tăindu-i capul și alte părți (mâini și picioare) ale corpului în bucăți. Orbiți de patimă și covârșiți de fapta îngrozitoare pe care tocmai o comiseră, în loc să lase rămășițele omului în acel loc, le-au pus în portbagajul mașinii. După ce i-au luat banii, ceasul și tot ceea ce avea, au început să caute un alt loc unde să arunce rămășițele. Apoi, în mijlocul autostrăzii naționale, mașina s-a oprit brusc. Cei trei bărbați au ieșit să vadă de ce motorul nu mai mergea. Un trecător s-a oprit să-i ajute, dar ei, temându-se că actul lor teribil ar putea fi descoperit, au pretins că nu au nevoie de ajutor. În timp ce trecătorul se îndepărta, el a observat că din spatele mașinii curgea sânge și a anunțat poliția pentru a investiga cazul, deoarece scena cu cei trei bărbați nu-i inspira încredere. Poliția a venit și, văzând sânge sub mașină și pe pavaj, a cerut să fie deschis portbagajul.

Când au deschis și au privit înăuntru, bărbatul din Arabia Saudită s-a ridicat, viu și sănătos, spunându-le: „Tocmai acum această PANAGHIA a terminat de cusut gâtul meu chiar aici (arătându-le zona mărilor lui Adam), după ce mai întâi mi-a cusut toate părțile trupului. Văzând asta, cei trei criminali și-au pierdut mințile. Poliția i-a arestat și, în timp ce erau duși spre spitalul de

nebuni, criminalii au început să aiureze că nu este posibil să trăiască bărbatul din Arabia Saudită, pe care ei l-au decapitat și l-au tăiat în bucăți.

Bărbatul din Arabia Saudită a fost supus unui examen medical și doctorii au confirmat că acea cusătură (aici se folosește de fapt expresia „copcă chirurgicală”) a fost făcută de curând, prin aceasta validându-se minunea petrecută. Cusăturile au fost și încă sunt evidente. Când omul din Arabia Saudită a ieșit din portbagaj arăta ca un om care tocmai fusese reconstruit (pus bucată peste bucată) și mărturisea continuu că această PANAGHIA l-a readus în trup și l-a înviat cu ajutorul Fiului său.

Imediat după aceasta, omul din Arabia Saudită și-a chemat rudele să vină în Siria și au mers cu toții la mănăstirea Maicii Domnului „Saidnaya” și s-au rugat, au adus slavă lui Dumnezeu și, în loc de darul inițial în sumă de 80.000 USD (care fusese promis), el a oferit Maicii Domnului Theothokos suma de 800.000 USD.

Astăzi, când omul relatează detaliile acestei minuni covârșitoare, el începe prin a spune „când eram musulman mi s-a întâmplat aceasta”, indicând astfel faptul că nu mai este musulman, nici el, nici familia lui.

Această minune a uimit întreaga națiune arabo - musulmană și întreg Orientul Mijlociu⁵.

⁵ Relatarea acestei minuni a fost trimisă de pr. Ignatios, stareț al Sfintei Mănăstiri a Păstorilor, Bt Ahur-Betleem (Frăția Sfântului Mormânt) în Postul Paștelui, martie 2005, redactată de arhimandritul Nektarios Serfes, Boise, Idaho, USA, în ajunul Înălțării Domnului, 8 iunie 2005, și trimisă de acesta prin fax, pe data de 15 iunie 2005.

Cuprins

Duminica Ortodoxiei	3
Icoana ortodoxă	6
O taină dezvăluită celor cu suflet de copil	8
Minunea din Siria	11

Această publicație se oferă în dar cu rugămintea ca să fie dată, spre a fi citită de cât mai multe persoane.